

این مقاله به مناسبت سفر ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران آقای دکتر ابراهیم رئیسی به چین برای مذاکرات با آقای شی جین پینگ رئیس جمهور و سایر مقامات محترم چین درباره همکاری‌ها در «عرصه تجاری، اقتصادی، فرهنگی و امنیتی» دو کشور ایران و چین نوشته شده است. هدف مقاله بررسی امکانات خاص موجود در هر دو کشور برای برقراری پیمان‌های تجاری، مالی بنا بر اصل سیاست برد-برد می‌باشد. همینطور، در این مقاله براساس تجربه بنگاه‌های چینی در سرمایه‌گذاری‌های مستقیم در کشورهای غربی که با مشکلات زیادی روبه‌رو شده بودند پیشنهادهایی به مسئولان دو کشور ارائه می‌شود که قراردادهای بین دو کشور با در نظر گرفتن مشکلات احتمالی در آینده توافق و نوشته شود.

سیاست همزیستی مسالمت‌آمیز چین و توسعه صلح‌آمیز

بعد از توسعه زیربناها، سرمایه‌گذاری وسیع در صنایع سنگین، توسعه کشاورزی و برقراری اقتصادی پویا که عمدتاً با همکاری‌های صنعتی و مدیریتی بین چین و اتحاد جماهیر شوروی سابق در دهه ۱۹۵۰ صورت گرفت و همچنین موفقیت رفم‌های اقتصادی ۱۹۷۸، دولت جمهوری چین توجه خود را به خارج از چین منعکس و چین را به عنوان عاملی برای توسعه اقتصادی کشورهای دنیای سوم معرفی نمود. بنابراین نگرش وین جیا باو(۱)، نخست‌وزیر وقت چین در اواخر ماه ژوئن ۲۰۰۴، پنج اصل همزیستی مسالمت‌آمیز را به عنوان سیاست خارجی چین اعلان نمود. اصل سوم سیاست همزیستی مسالمت‌آمیز که درباره توسعه اقتصادی می‌باشد عبارت است از «ترویج توسعه مشترک اقتصادهای جهان براساس برابری و منافع متقابل».

اصول دیگر این سیاست عبارتند از: حمایت از اصل تساوی حاکمیت (اصل یک)، حفظ و احترام تمدن‌ها در جهان (اصل دو)، حفاظت از صلح و امنیت از طریق همکاری و مذاکره (اصل چهار) و بالاخره بزرگداشت سازمان ملل و مکانیسم‌های چند جانبه (اصل پنج).

براین اساس دولت چین اقدام به تدوین و اجرای سه سیاست زیر برای رسیدن به هدف توسعه اقتصادی صلح‌آمیز نمود:

- سیاست جهانی کردن یوان در سال ۲۰۰۹ اتخاذ شد.
  - ابتکار «یک کمربند و یک جاده» در سال ۲۰۱۳ اعلان گردید.
  - «بانک سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های آسیایی» [۲] در سال ۲۰۱۳ ایجاد شد.
- از آنجایی که کشور ایران می‌تواند با شرکت فعال در هر سه رکن توسعه اقتصادی مذکور که بازوی سرمایه‌گذاری‌های مستقیم خارجی چین را تشکیل می‌دهند برای حل مشکلات اقتصادی کشور استفاده نماید به شرح کوتاهی برای هر سیاست در زیرمی‌پردازیم.

جهانی کردن یوان

هدف جهانی کردن یوان تبدیل پول ملی چین به عنوان پولی برای پشتوانه ارزی، تعیین قیمت‌ها، تسویه حساب استفاده شده و همچنین پولی که در مراودات مالی در جهان هم تراز دلار امریکایی شناخته شود می‌باشد.

ابتکار «کمربند و جاده»

هدف این ابتکار ساختن مشترک جاده ابریشم و یک راه ابریشم دریایی قرن بیستم و یکم که کشورهای آسیایی، اروپایی و آفریقایی را به هم متصل کند، است.

به طور مشخص این ابتکار با هدف ایجاد هماهنگی بین دولت‌های عضو و ساختن شبکه زیرساخت‌هایی که باعث تسهیل تجارت، حذف محدودیت‌های تجاری و سرمایه‌گذاری، همکاری گمرکی و تبادل اطلاعات تدوین شده است.

بانک برای سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های آسیایی

این بانک برای ترویج یکپارچگی و اختلاط اقتصادی کشورهای جنوب شرقی آسیا، از طریق تجارت و سرمایه‌گذاری مستقیم و افزایش همکاری بین بانک‌های توسعه ایجاد شده است و نقش مهمی در کانال‌سازی پس اندازهای ملی اشباع شده در جهان که برای سرمایه‌گذاری در طرح‌ها مورد نیاز استفاده نمی‌شود دارد و آن پس اندازهای ملی را برای سرمایه‌گذاری در بسیاری از کشورهای جهان کاتالیزه می‌کند. برای روشن‌تر شدن عملکرد این بانک آمار در جدول‌های زیر ارائه می‌شود.

در جدول ۱ طرح‌های پذیرفته شده و مبالغ سرمایه‌گذاری این بانک طی سال‌های ۲۰۱۶-۲۰۲۱ دیده می‌شود.

از خطرپذیری بحران‌ها و نوسانات مالی که به کرات در بازارهای پول و سرمایه کشورهای غربی مشاهده شده پرهیز کند. همچنین، ایران می‌تواند از نقش دولت چین در اجرای سیاست صنعتی و توسعه فناوری در آن کشور که بعد از سال‌های ۱۹۸۰ اتخاذ کرده است، پیام‌زود